TEC, ICAR-IVRI Pune Conducts Series of SCSP Activities in Hingoli District during 19–21 August 2026

The Training and Education Centre (TEC), ICAR–Indian Veterinary Research Institute (IVRI), Hingoli, Pune, conducted a series of activities under the Scheduled Caste Sub-Plan (SCSP) in Hingoli district from 19 to 21 August 2026, focusing on sustainable livelihood generation through scientific goat farming and backyard poultry farming. The three-day programmes included beneficiary surveys, monitoring of previously supported farmers, selection and procurement of Osmanabadi goats, distribution of Kaveri birds and goat units, farmer interaction, and a district-level technical training.

Beneficiary survey and monitoring of existing livestock units

The activities began with a field-level survey and monitoring of SCSP beneficiary farmers in the Hingoli district. The TEC team comprising of Dr HP Aithal, Principal Scientist and Dr Sanghratna V Bahire, Senior Scientist visited 15 goat farmers who had previously received support under the programme. Special attention was given to the performance of the existing goat flocks.

During the visits, important production and flock-management parameters were recorded, including the number of goats currently available, births, mortality, male-to-female ratio, goats sold, and the overall status and performance of the flock. The exercise was aimed at assessing the impact of the intervention, understanding the progress of beneficiary farmers and identifying areas where further technical support was required.

***Kisan Gosthi* at Waghajali**

In the evening on 19th August, the TEC team visited Waghajali village, where a *Kisan Goshti* was organised for local farmers. Around 50 farmers participated in the interaction. The farmers were informed about scientific management of goat farming and backyard poultry farming, with emphasis on low-cost management practices, feeding, disease prevention, vaccination and maintaining healthy livestock. Information was also provided about various government schemes available for livestock entrepreneurs, including the National Livestock Mission (NLM) and the *Mukhyamantri Pashu Udyogmita Yojana*. The interaction provided an opportunity for farmers to discuss their livestock-related problems and seek technical guidance from the visiting team.

Distribution of Kaveri birds

As part of the Sustainable Livelihood Improvement Programme, selected SC beneficiaries at Waghajali village were provided with improved poultry birds to strengthen backyard poultry-based livelihoods on 20th August. A total of 1,800 Kaveri birds were distributed among 24 SC farmers, with 75 birds provided to each beneficiary. The intervention is intended to promote backyard poultry farming as a supplementary source of income through egg and poultry production while utilising locally available resources. The beneficiaries were also oriented on appropriate housing, feeding, clean drinking water, vaccination, disease prevention and routine management practices necessary for maintaining the birds and improving productivity.

Distribution of goat units – OSMART - at Ajegaon

On the same day, i.e. on 20th August, the selected beneficiaries under the Osmanabadi Goat Improvement Project were further scrutinised through field visits. The team verified the authenticity of the farmers and assessed the availability of land, housing, and adequate space for maintaining the proposed goat units. Following this verification, 10 SC farmer families from Ajegaon Block, Sengaon Taluka, were selected. Each beneficiary was provided with a unit consisting of four female and one male Osmanabadi goat, making a total of 50 goats distributed to 10 families.

Along with the goats, pelleted goat feed was also provided to the beneficiaries. The farmers were given practical guidance on scientific goat management, including feeding, housing, hygiene, breeding management, disease prevention and vaccination. The beneficiaries were advised to maintain proper records of births, mortality, sales and flock growth to enable systematic monitoring of the goat enterprise.

Training programme on scientific goat and poultry farming at Hingoli

A one-day training programme on *Scientific Goat Farming* and *Backyard Poultry Farming* was organized at Shetkari Bhawan, Mangalwara Bazar, Hingoli, jointly by the TEC, ICAR-IVRI Pune, and the Department of Animal Husbandry, Hingoli. The programme was conducted with the objective of providing farmers with practical and scientific knowledge to improve livestock productivity and generate sustainable income. The programme received an overwhelming response from farmers, with more than 378 farmers registering and participated in the training. The participants were provided detailed information on scientific management practices in goat and poultry farming, disease prevention, feeding, breeding, housing, healthcare and farm economics.

The training programme was inaugurated by Hon. Shri Santosh Bangar, local Member of Legislative Assembly, who urged farmers to adopt livestock farming as an economically viable enterprise. In his inaugural address, he emphasized that goat farming and backyard poultry farming can provide regular income and employment opportunities to rural families when managed scientifically. He encouraged farmers to take up livestock enterprises at the earliest and make effective use of government schemes, veterinary services and technical guidance available to them.

Dr. Buchale, Deputy Director, Department of Animal Husbandry, Hingoli, gave an overview of the activities of the Animal Husbandry Department and its role in supporting livestock farmers. He explained the importance of veterinary healthcare, timely vaccination, deworming, breeding services, disease prevention and extension services for improving livestock production.

Dr. H.P. Aithal, Principal Scientist, TEC Pune, introduced the participants to the Training and Education Centre, ICAR-IVRI, Pune, and explained its role and mandate in farmer training, capacity building, technology dissemination and transfer of scientific knowledge in veterinary and animal husbandry sciences. He highlighted the efforts of TEC-IVRI in taking modern livestock production technologies to farmers at the field level.

During the technical sessions, experts provided detailed information on scientific goat farming. Topics included selection of suitable and healthy breeding animals, breed selection, scientific housing, feeding and nutrition, fodder management, mineral supplementation, breeding management, care of pregnant goats, management of newborn kids, vaccination, deworming, disease prevention, sanitation, biosecurity and record keeping. The experts emphasized that balanced nutrition, proper housing, timely healthcare and systematic breeding management are essential for achieving better growth, reproductive performance and profitability in goat farming. Farmers were also advised to maintain proper records of births, deaths, breeding, growth, treatment and sale of animals to assess the performance and profitability of their goat units.

Detailed guidance was also provided on backyard poultry farming. Farmers were informed about selection of suitable birds, housing and brooding management, feeding, clean drinking water, chick care, vaccination, disease prevention, hygiene, litter management, egg production and marketing. The experts explained how backyard poultry can be integrated with existing farming systems and can provide farmers with eggs, meat and additional household income.

The participants were also sensitized about the importance of timely vaccination, regular deworming, balanced feeding, clean water, hygienic housing, disease surveillance and early

identification of sick animals**.** The experts stressed that prevention of diseases is more economical than treatment and that farmers should maintain regular contact with veterinary officers for proper healthcare and management.

Dr. M. Nikam, Dr. Kharwadkar, and Dr. Tukaram Bhuktar from College of Veterinary Sciences (MAFSU), Parbhani; Dr. Sandip Kadam and Dr. Kalyanpure from the Department of Animal Husbandry, Maharashtra; Dr. Sanghratna V. Bahire, delivered technical lectures and interacted with the participating farmers. They addressed practical problems faced by farmers in goat and poultry farming and suggested scientific solutions. Special emphasis was given to low-cost and locally adaptable management practices that can improve production without imposing undue financial burden on farmers. The programme was coordinated by Dr. Sanghratna V. Bahire (TEC, Pune) and Dr. Santosh Pathade (Veterinary Officer, Hingoli), with the active cooperation of officers and staff of the Department of Animal Husbandry, Hingoli.

The large participation of farmers reflected the growing interest in goat farming and backyard poultry farming as profitable rural enterprises**.** The organizers stated that such training programmes would help bridge the gap between scientific knowledge and field-level livestock practices and encourage farmers to adopt modern, sustainable and profitable livestock production systems.

The programme concluded with an interactive question-and-answer session, during which farmers discussed their individual livestock-related problems with the experts and received technical guidance. The participants appreciated the initiative and expressed their interest in adopting scientific practices for improving the productivity and profitability of their goat and poultry enterprises.

News coverage in Newspapers and local TV Channel

The news on *Kisan Goshti*, distribution of goats and poultry birds, and training programme were widely covered in the local newspapers.

देशोन्नती

हिंगोलीच्या शेतकरी भवनात आधुनिक शेळीपालन व कुक्कुट व्यवस्थापन प्रशिक्षण संपन्न

देशोन्नती वृत्तसंकलन...

आ. संतोष बांगर यांच्या हस्ते उदघाटन

हिंगोली : येथील मंगळवारा भागातील शेतकरी भवनात एक दिवसीय आधुनिक शेळीपालन व कुक्कुट व्यवस्थापन प्रशिक्षण २१ ऑगस्ट गुरुवार रोजी संपन्न झाले. या प्रशिक्षणाचे उद्घाटन आ. संतोष बांगर यांच्या हस्ते झाले.

भारतीय पशु अनुसंधान संस्थान व पशुसंवर्धन विभाग, हिंगोली यांच्या संयुक्त विद्यमाने हे प्रशिक्षण आयोजित करण्यात आले होते. प्रशिक्षणासाठी मार्गदर्शन करण्यासाठी पशुवैद्यकीय महाविद्यालय, परभणी येथील डॉ. निकम, डॉ. खरवडकर, डॉ. भुक्तार हे उपस्थित होते. त्यांनी शेळीपालनातील आधुनिक तंत्र, आहार व्यवस्थापन, लसीकरण, कुक्कुट पालनातील व्यवसायाच्या संधी याबाबत सविस्तर मार्गदर्शन केले. या प्रशिक्षणाला ३०० पेक्षा अधिक प्रशिक्षणार्थी शेतकरी सहभागी झाले होते. प्रशिक्षणानंतर सर्वांना प्रमाणपत्र वितरित करण्यात आले. कार्यक्रमाचे आयोजन तालुका पशुसंवर्धन अधिकारी संतोष पठाडे व भारतीय पशुअनुसंधान संस्थान येथील शास्त्रज्ञ डॉ. संघरत्न बहिरे यांनी केले होते. प्रास्ताविक जिल्हा उपायुक्त डॉ. बुचाले यांनी केले.

Hingoli Edition
Aug 22, 2026 Page No. 8

देशोन्नती

वाघजाळी येथे किसान गोष्टीत 50 महिला- पुरुषांचा सहभाग

देशोन्नती वृत्तसंकलन...

हिंगोली : सेनगाव तालुक्यातील वाघजाळी व आजेगाव येथे भारतीय पशुचिकित्सा अनुसंसाधन संस्था पुणे यांच्यावतीने वाघजाळी येथे किसान गोष्टीचा कार्यक्रम आयोजित करण्यात आला होता. या किसान गोष्टीत महिला व पुरुष, पशुपालक यांना मार्गदर्शन करण्यात आले.

वाघजाळी येथे भारतीय पशु चिकित्सा अनुसंसाधन संस्था पुणे यांच्यावतीने १९ ऑगस्ट रोजी किसान गोष्टीचा कार्यक्रम आयोजित करण्यात आला होता. यावेळी भारतीय पशुचिकित्सा अनुसंसाधन संस्थापुणे येथील वरिष्ठ शास्त्रज्ञ डॉ. हरिप्रसाद पैथल व वरिष्ठ शास्त्र डॉ. संघरत्न बहिरे, पशुवैद्यकिय महाविद्यालयाचे डॉ. तुकाराम भुक्तर आदीनी पशु पालकांना विविध विषयावर मार्गदर्शन केले. यावेळी डॉ. संघरत्न बहिरे यांनी सांगितले की, पशु संवर्धनातुन प्रगतीचा मार्ग प्रशस्त होतो. तर डॉ. हरिप्रसाद पैथल म्हणाले की, पशु पालकांनी छोटा छोटा पशु पालन व्यवसाय करून विस्तारणकरणे गरजेचे आहे. तर डॉ. तुकाराम भुक्तार म्हणाले की, चारा नियोजन कसे करावे व चाऱ्यांचे महत्व सांगुन संतुलीत आहार आवश्यक पशुसाठी आहे. असे विविध किसान गोष्टी या कार्यक्रमात पशु पालकांना सांगितल्या. याप्रसगी वाघजाळी येथील शेतकरी, पशुपालक व बचतगटाचे सदस्य यासह ५० ते ६० महिला, पुरूष, पशुपालक उपस्थित होते. (शहर प्रतिनिधी)

Hingoli Edition
Aug 22, 2026 Page No. 7

देशोन्नती

वाघजाळी येथे शेतकरी लाभार्थ्यांना 1800 कावेरी पक्षी वाटपातुन शाश्वत उपजीविकेला चालना दिली

देशोन्नती वृत्तसंकलन...

हिंगोली : भारतीय कृषी संशोधन परिषदेच्या भारतीय पशुवैद्यकीय संशोधन संस्थेच्या पुणे येथील प्रशिक्षण व शिक्षण केंद्राच्या वतीने संस्थेच्या विविध उपक्रम व प्रकल्पाच्या अमलबजावणी अंतर्गत वाघजाळी येथे अनुसूचित जाती, प्रवर्गातील लाभार्थी शेतकऱ्यासाठी कावेरी देशी पक्षी वाटप कार्यक्रम आयोजित करण्यात आला. या उपक्रमाचा उद्देश ग्रामीण भागातील शेतकऱ्यांना पशुपालन व कुक्कुटपालनाच्या माध्यमातून शाश्वत उत्पन्नाचे साधन उपलब्ध करून देण्यात आले आहे.

वाघजाळी येथे २० ऑगस्ट रोजी अनुसूचित जाती प्रवर्गातील शेतकरी लाभार्थ्यांना प्रशिक्षण शिक्षण कार्यक्रमांतर्गत शाश्वत उपजीविका सुधारणा कार्यक्रमाच्या माध्यमातून २४ अनुसूचित जातीतील शेतकऱ्यांना एकूण १,८०० (अठराशे) देशी कावेरी पक्षाचे वाटप करण्यात आले. प्रत्येक लाभार्थ्यास ७५ कावेरी पक्षी देण्यात आले. या कावेरी पक्षांच्या संगोपनातून अंडी व कुक्कुटमांस उत्पादनाद्वारे शेतकऱ्यांना नियमित पूरक उत्पन्न मिळण्यास मदत होणार असून, ग्रामीण कुटुंबाच्या आर्थिक सक्षमीकरणाला यामुळे चालना मिळणार आहे. या कार्यक्रमाच्या प्रास्ताविकेत डॉ. एच. पी. केथल यांनी प्रशिक्षण व शिक्षण केंद्राच्या विविध उपक्रमाची माहिती दिली. शेतकरी प्रशिक्षण, पशुपालनातील आधुनिक तंत्रज्ञानाचा प्रसार, प्रकल्प आधारित लाभवाटप कौशल्यविकास आणि ग्रामीण भागातील शेतकऱ्यांच्या शाश्वत उपजीविकेसाठी पुणे यांच्यामार्फत राबविण्यात येत असलेल्या विविध उपक्रमाचा त्यांनी आढावा घेतला. कार्यक्रमात प्रकल्पाचे अन्वेषक डॉ. संघरत्न बाहिरे व डॉ. तुकाराम भुक्तार उपस्थित होते. त्यांनी लाभार्थी शेतकऱ्यांना कुक्कुटपालन व्यवसाय शास्त्रीय पद्धतीने राबवून उपलब्ध संसाधनाचा योग्य वापर करण्याचे आवाहन केले. अशा प्रकल्पामुळे ग्रामीण भागातील अनुसूचित जातीतील पशुपालकांचे उत्पन्न वाढून शाश्वत उपजीविकेला बळकटी मिळते. यावेळी आजेगाव शिदेफळ वाघजाळी येथील शेतकरी लाभार्थी उपस्थित होते. प्रकाशवाट शेतकरी उत्पादक कंपनी च्या सदस्यांनी कावेरी देशी पक्षीच्या वाटपासाठी सहकार्य केले. (शहर प्रतिनिधी)

Hingoli Edition
Sep 01, 2026 Page No. 6

देशोन्नती

आजेगाव येथे उस्मानाबादी शेळयाच्या वाटपातून लाभार्थ्यांना दिली उपजिविकेला चालना

देशोन्नती वृत्तसंकलन...

हिंगोली : सेनगाव तालुक्यातील आजेगाव येथे भारतीय कृषी संशोधन परिषदेच्या भारतीय पशुवैद्यकिय संशोधन संस्था पुणे येथील प्रशिक्षण व शिक्षण केंद्राच्या वतीने संस्थेच्या विविध उपक्रम व प्रकल्पाच्या अंमलबजावणी अंतर्गत आजेगाव येथे अनुसूचित जाती, प्रवर्गातील लाभार्थी शेतकऱ्यांसाठी उस्मानाबादी शेळी वाटप कार्यक्रम आयोजित करून लाभार्थ्यांना उपजीविकेचे साधन उपलब्ध करून देण्यात आले आहे.

सेनगाव तालुक्यातील आजेगाव येथे उस्मानाबादी शेळी सुधारणा प्रकल्पातर्गत स्थानिक बाजारपेठेतील उपलब्ध शेळीच्या स्थानिक समिती मार्फत पाहणी व निवड करण्यात आली. जातवैशिष्ट्ये, आरोग्य, शरीरयष्टी, प्रजनन दक्षमता व एकूण गुणवत्ता यांच्या विचार करुन शेळी उत्पादक पुरवठादारांकडून ४० मादी व १० नग अशाएकूण ५० उस्मानाबादी शेळ्यांची खरेदी करण्यात आली. या लाभार्थी निवड प्रक्रियेत पारदर्शकता राखण्यासाठी प्रकल्पातील निवड झालेल्या शेतकऱ्यांची प्रत्यक्ष छाननी करून संबंधित शेतकऱ्याच्या शेत जमिनीच्या उपलब्धतेची खात्री करून घेण्यातआली. आणि शेळ्यांना आवश्यक ती जागा व निवारा पशुपालनाची सुविधा लाभार्थी शेतकऱ्यांची वास्तविकता प्रत्यक्ष भेटी द्वारे पडताळणी करत शेळ्यांचे वाटप करण्यात आले. या प्रक्रियेनंतर अनुसूचित जाती प्रवर्गातील १० शेतकऱ्यांची अंतिम निवड करण्यात आली आहे. २० ऑगस्ट रोजी निवड झालेल्या लाभार्थ्यांना प्रत्येकी चार मादी व एक नर असे एकूण पाच उस्मानाबादी शेळ्याचा एक युनिट व शेळ्यासाठी लागणारे खाद्यपदार्थ ही वाटप

करण्यात आले. यावेळी डॉ तुकाराम भुक्तार, डॉ. एच पी. ऐथल, डॉ. संघरत्न बहिरे, आदींची उपस्थिती होती. यावेळी आजेगाव, पळशी, शिंदेफळ आदी गावातील शेतकरी लाभार्थी उपस्थित होते.

Hingoli Edition
Aug 27, 2026 Page No. 8
Powered by: erelego.com